

**Dragoljub Čupković, četvrt stoljeća u potrazi za pravom na obnovu:
Čekam 26 godina, a neki su u međuvremenu, na račun države, i djecu osigurali!**

Ljudi kažu da se upornost isplati. S tom se pučkom mudrošću sigurno ne bi suglasio Kninjanin Dragoljub Čupković, koji je na upornosti doktorirao, a ipak mu se nije nimalo isplatila... Čupković već 26 godina pokušava ostvariti pravo na obnovu naslijeđene roditeljske kuće u selu Oton Bender, 16 kilometara od Knina, zapaljenu 20 dana nakon Oluje, “u prolazu”, onako, iz hira, da se kojim slučajem jednog dana vlasnici u nju ne vrate. Godinama gomila dokumentaciju, narasla bogme i na preko pet kila, a svaki put kad se ponada da bi njegova priča s obnovom mogla doći kraju, od njega opet zatraže neki “presudan” dokument. I tako, godine lete,

... Čupkoviću je već 74-ta, a kuća u Oton Benderu i dalje ratna razvalina iz koje raste samo drveće i svojom krošnjom zaklanja pogled na zgariste kojemu je negdje, u nekoj državnoj instituciji, iz čiste zlobe i nemara, presuđeno da takvim trajno ostane.

Dragoljub Čupković nastupa s građanske pozicije, ali i pozicije pripadnika srpske nacionalne manjine (Foto: Tris/H. Pavić)

Da sam bio četnik, ili nekomu dao mito, moja bi kuća bila obnovljena...

Koliko je samo puta **Čupković** u ovih 26 godina s gorčinom izgovorio: Da sam bio četnik moja bi kuća možda bila davno obnovljena. Ovako, hrvatska država za mene nema ni razumijevanja , ni interesa, iako sam njezin lojalni građanin koji je ni u najtežim godinama rata i poraća nije napuštao, niti je domovinu tražio drugdje. Ili, da sam bio spreman dati novac “lovcima u mutnom” koji su se na takvom posredovanju u obnovi doslovce obogatili. Ali, na to nikad nisam htio pristati, vjerovao sam da se sve može po zakonu. Neki mi se zbog te naivnosti i danas smiju...

Dragoljub sa suprugom **Dragicom**, koja je, nota bene, hrvatske nacionalnosti, živi u stanu od 40 kvadrata kojeg je dobio kao inženjer **TVIK**-a i uredno otkupio. No, u tom tijesnom, skromnom domu ne može primiti i svoje sinove, danas odrasle, fakultetski obrazovane ljude, jer im ne može tu ni postelju pružiti.

Kad je počeo rat 1991., **Dragolju** i njegovi sinovi, tada već stasali za vojsku, odbili su uzeti oružje i u tom ratu sudjelovati. Sinove je poslao iz Knina da ih ne bi mobiliziralo, a **Dragoljub** se izvlačio na pacifizam i odbijao se pridružiti krajinskoj vojsci. No, dva mjeseca pred **Oluju** je mobiliziran, doslovce pokupljen na ulici, priča, ali ni tada nije zadužio oružje, nego je popravljao vozila. Nakon **Oluje** ga je **Hrvatska vojska** uhapsila na putu iz **Bendera** i privela. Proveo je po istražnim zatvorima u **Kninu**, **Zadru** i **Šibeniku** 104 dana, iz njega su kojekakvi “ratni junaci” pokušavali i dušu izbiti, kamoli ne zube, slomili mu čeljust, rebra, premlatili ga i promijenili mu fizionomiju do neprepoznatljivosti. Da bi naposljetku **Vojni sud u Splitu** donio rješenje da nije ni za što kriv i pušten je kući. Nikada nije ostvario pravo na odštetu, baš kao ni na obnovu, jer bio je rat”, pa je valjda to dovoljan alibi za “ubijanje boga” u čovjeku i ako nije ništa skrivio nikome. Podrazumijevalo se da je bio četnik, već zato što je bio **Srbin**...

Supruga **Dragica** radila je i prije rata i poslije rata u **Konzumovom dućanu**, a **Dragoljub** , do **Oluje** zaposlen u **TVIK**-u po radnoj obavezi, nakon rata je 11 godina čekao da se ponovo zaposli. Kako i sam danas kaže, sve zbog pogrešnih krvnih zrnaca...

Plaketa za doprinos međunacionalnim odnosima

Jedno vrijeme je radio u **Srpskom kulturnom društvu Prosvjeta u Kninu**, čiji je i jedan od osnivača, ali s tek pola radnog vremena i uz skroman honorar. Naposljetku se zaposlio u **Srednjoj školi Kralja Zvonimira**, u **Kninu**, ali da bi taj posao mogao raditi, morao se u Zadru na Filozofskom fakultetu dodatno doškolovati i položiti grupu pedagoških predmeta. Kao nastavnik je otišao i u mirovinu i tvrdi da je u školi proveo deset najljepših godina života. U međuvremenu, u gradu je prihvaćen i od **Hrvata** i od **Srba**, bio je **vijećnik** u kninskom **Gradskom vijeću**, ali i u **Županijskoj skupštini** šibensko-kninskoj, član vodstva **SKD Prosvjete**, član **SDSS**-a...

Prije dvije godine **Grad Knin** ga je nagradio **Plaketom za značajan doprinos unapređenju međunacionalnih odnosa i kvalitete suživota u Kninu**. Ali, obnovu stare kuće u **Otonu** nikad nije dobio...Iako je još 1995. prijavio štetu, a potom odmah i kad je formiran **Ured za obnovu** podnio svu dokumentaciju, ali su mu redovito zahtjeve odbijali jer mu je prebivalište u **Kninu**, gdje ima stan od jedva 40 kvadrata, a prioritet je stambeno rješavanje onih koji su ostali bez krova nad glavom. Tko je sve bio “prioritet” pokazat će se kasnije, kad su “krovovi nad glavom” preprodavani ili pretvarani u apartmane s tri ili četiri zvjezdice...

Pisao je doslovce svim državnim institucijama, obraćao se **predsjedniku Republike, Vlade, Sabora, Pučkoj pravobraniteljici, Središnjem državnom uredu za obnovu i stambeno zbrinjavanje, APN-u u Kninu, Uredu državne uprave u Šibeniku**, pa na kraju uputio i apel javnosti, moleći medije da se pozabave njegovim slučajem. Svi su se branili nenadležnošću i njegovo pismo prosljeđivali na drugu (nadležnu) adresu.

Teško mu pada, kako kaže, što mu nije bio spreman pomoći ni **Stanko Janjić**, koji je jedno vrijeme bio tajnik kod Milorada Pupovca u SDSS-u, dva mandata je bio **državni tajnik u Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja**, koji je dolazio k njemu, spavao u njegovom stanu, znaju se cijeli život. A kad ga je nazvao i zamolio za pomoć, ovaj mu je samo kratko rekao: “Javi se dolje našim ljudima.” A to je značilo **Mirku Raškoviću, Ratku Gajici**...

Umjesto obnove, građevinski materijal, pa s 80 godina gradi Čupe!?

U to vrijeme je **Čupković** još bio u **SDSS**-u, i pokušao je i preko stranke “pogurati” svoj slučaj.

-Ali, tu sam doživio najveće razočarenje. Rekli su mi da bi trebao platiti par tisuća maraka da riješim problem. Kad sam shvatio da trebam dati novac za nešto što me po zakonu pripada, ohladio sam se od obnove kuće. Zaključio sam da sam proglašen nepodobnim. Prvo, novac nisam dao, da sam i imao, ne bih ga dao. Drugo, u vrijeme rata nisam bio u krajinskoj vojsci ni ja ni moji sinovi iako smo po godinama svi bili za pušku, i treće, možda mi je zapreka bila i žena **Hrvatica**, rođena **Varaždinka**. Kako drugačije objasniti da su oni koji su bili u krajinskoj vojsci dobili sve, neki su čak i mijenjali stanove, neki su riješili i stambeno pitanje svoje djece, makar ona i nemaju nikakve veze s **Kninom**, a moja djeca su u Kninu rođena i htjela su u Kninu i ostati da su imali posla i riješili obnovu naše kuće. I zbog svega toga, zbog činjenice da se i u stranci prihvaća podmićivanje da bi se riješilo nešto što je legalno, na zakonu utemeljeno, napustio sam **SDSS** i u **Županijskoj skupštini** do kraja mandata djelovao kao nezavisni vijećnik- ispričat će **Čupković**.

Njegova se čaša pelina do kraja ispunila kad je početkom 2020. iz županije obaviješten kako je, eto, uvršten na listu za obnovu, i da ima pravo na građevinski materijal! Štoviše, naveli su da je na listi, koja ima samo sedam kandidata za obnovu, sedmi (!), a samo po jedan godišnje može dobiti građevinski materijal, što bi značilo da će morati pričekati još sedam godina da ostavri svoje pravo. Dakle, kad pređe 80 godina života!? Pa ti gradi, **Čupe!**” Ili plati građevince, a odakle ćeš ih platiti, to je tvoja briga. Bio je to vrhunac cinizma, veli **Čupković**, shvaćajući da se u državnim institucijama trude na sve načine da kuću u **Otonu** nikada ne sanira.

-Zahvalio sam im se na toj ponudi i poručio da me nikakav građevinski materijal ne zanima, nego samo obnova. Moj su prigovor, kazali su mi, zaprimili i prosljedili u **Zagreb**. A to znači, bacili u vjetar...

Darovani stanovi doseljenim Hrvatima danas se prodaju ili iznajmljuju...

Čupković je dodatno ogorčen zbog činjenice da su u **Knin** došli ljudi od kojekuda, koji nemaju nikakve veze s tim gradom, i dobili su svi redom stanove ili kuće, neki su ih već i prodali, zaradili novac i odselili drugdje. Neki, pak, svoje poklonjene stanove danas iznajmljuju, bez srama i nelagode, drže na njima table s oznakom – apartman i tri ili četiri zvjezdice.

– Ma, ne bi mene smetalo da su te stanove dobili liječnici, inženjeri, profesori, ne bi tada ni riječ protiv kazao, jer bi ti ljudi bili generator razvoja grada, njegovog prosperiteta. A što nam mogu donijeti oni koji janje peku na asfaltu- ogorčeno će **Čupković**, **Kninjanin** koji se u svom gradu osjeća sve više strancem, jer **Knin** odavno nije grad u kojem je odrastao i kojeg nizašto nije htio mijenjati.

I tako, cijeli život borba, i to uzaludna, rezignirano će. Najviše ga boli što mu je obitelj danas rasuta u tri države, u **Hrvatskoj**, **Srbiji** i **Sloveniji**. On i supruga su u **Kninu**, jedan sin, inženjer strojarstva i predavač na fakultetu, s obitelji živi u **Novom Sadu**, drugi, odvjetnik, u **Kopru**. Njegovi su sinovi podstanari. Rođeni su **Kninjani**, a u **Kninu** nemaju gdje doći. I njihove su se obitelji proširile, stancić roditelja postao još tješnji. A ruševina njihova oca, koju će nakon njega oni naslijediti, izgleda, nikad neće u obnovu...

S druge strane, neki kojima je **APN** (Agencija za promet nekretninama) darovao državne stanove, sada ih tom istom **APN**-u prodaju za 50 i više tisuća eura, a s dobivenim novcem odlaze iz **Knina**.

– Oni su stanove i kuće dobili darovnim ugovorom od velikodušne države, nisu ih morali otkupljivati kao mi svojih jadnih 40 kvadrata. Pa zar to nije diskriminacija? U čemu je njihova zasluga, čime su hrvatsku državu takvi zadužili? Samo svojim “hrvatstvom”? Žalosno...

Tekst je realiziran uz pomoć sredstava iz Projekta poticanja novinarske izvrsnosti 2021.- Agencije za elektroničke medije

